

VN/21650/2023

INTERA PARTNERS OY:N LAUSUNTO SUOMEN TEOLLISUUSSIJOITUS OY:N (TESI) SIIJOITUSSTRATEGIA-TYÖRYHMÄN RAPORTISTA

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt alan toimijoilta lausuntoa Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (Tesi) sijoitusstrategiatyöryhmän raportista *Tesin toiminnan uudistaminen: tavoitteet ja sijoitusstrategia vuosille 2025-2029 – työryhmän keskeiset ehdotukset*.

Intera Partners Oy kiitollisena mahdollisuudesta lausuu asiassa seuraavaa:

Intera Partnersin välttämättöminä pitämät muutosehdotukset Tesin strategiaehdotukseen

1. Rahastosijoitusten määrän merkittävä kasvattaminen suunnitellusta tasosta. 430 miljoonan euron sijoitusmäärä vuosina 2025-2029 (rahastosijoitukset pl. suuret kansainvälisen tason rahastot) tulisi tässä varainkeruu- ja taloussympäristössä olla vähintään edellisvuosien (2019-2023) yli 600 miljoonan euron tasolla välttääksemme kasvuyrityskentän merkittävän heikentymisen.
2. Tesi jatkaa buyout-rahastoihin sijoittamista. Buyout-rahastot ovat keskeisessä roolissa suomalaisen Mittelstand-yrityskentän kasvattamisessa sekä talouskasvun ja työllisyyden vahvistamisessa.
3. Ehdotuksesta poistetaan rajausta vain kahteen varainkeruukierrokseen. Tesin tulee sijoittaa suomalaisiin rahastoihin varainkeruukierroksesta riippumatta, kun sille on perusteltu tarve.
4. Tesin ei tule ryhtyä lead-sijoittajaksi. Valtion toimiminen pääomistajana suorissa sijoituksissa sekoittaisi väistämättä yksityistä markkinaehtoista omistamista ja sijoitustoimintaa.
5. Tesin suorien sijoitusten toimintaan tulee rakentaa malli, joka estää tilanteet, joissa Tesi tosiasiallisesti kilpailee yksityisen pääoman kanssa. Ehdotuksessa kuvattu suorien sijoitusten malli tulisi sellaisenaan väistämättä johtamaan markkinahäiriöihin.

Intera Partners lyhyesti ja Interan vaikuttavuus suomalaisen talouden kasvuun

Intera Partners on pääomasijoitusyhtiö, joka keskittyy sijoituksissaan suomalaisiin ja ruotsalaisiin keskisuuriin palvelusektorin yrityksiin. Sijoitamme kohteisiin, joiden liikevaihto on sijoitushetkellä tyypillisesti 10-200 miljoonaa euroa. Tavoitteenamme on rakentaa kestäviä kasvuyhtiöitä. Sijoitamme ainoastaan kohteisiin, joissa näemme mahdollisuuden kasvattaa liiketoimintaa hyvin merkittävästi.

Interalla on kohdeyhtiöiden kehittämisen kautta merkittävä rooli suomalaisten Mittelstand-yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä sekä työpaikkojen luomisessa. Intera on 17 vuoden historiansa aikana kerännyt yhteensä 910 miljoonaa euroa pääomia neljään rahastoon. Olemme olleet kasvattamassa yhteensä 33 yhtiötä seuraavaan kokoluokkaan. Interan entisten ja nykyisten portfolioyhtiöiden liikevaihto on yhteensä 4,4 miljardia euroa ja yhteenlaskettu

henkilöstömäärä on yli 34 000. Rahastoissamme on tällä hetkellä 12 portfolioyhtiötä, jotka työllistävät yli 18 000 henkilöä ja joiden yhteenlaskettu liikevaihto on noin 1,6 miljardia euroa.

Kohdeyhtiömme ovat omistusaikanamme keskimäärin kolminkertaistaneet liikevaihtonsa, kasvaen 26 prosenttia vuosittain. Myös kohdeyhtiöidemme henkilöstömäärä on keskimäärin kolminkertaistunut omistuksemme aikana. Suurin osa kohdeyhtiöistämme, tähän mennessä 19 yhtiötä, on laajentunut kansainvälisesti Interan tukemana.

Intera on ollut mukana muun muassa seuraavien yritysten kasvutarinoissa pääomistajana: Consti, Delete, Duunitori, Kamux, Kreate, Orthex, PHM, Rantalainen, Renta, Roima, Royal Ravintolat, Silmäasema sekä Sitowise. Olemme listanneet viisi yhtiötä Helsingin Pörssin päälistalle. Lisäksi lähes kaikkien kohdeyhtiöiden, joista olemme irtautuneet, pääkonttori on edelleen Suomessa.

Olemme tyypillisesti aktiivisen enemmistöomistajan roolissa. Laadukkaan, analyyttisen ja innovatiivisen sijoituskohteiden etsinnän ja hankinnan lisäksi olemme kyvykkäitä tukemaan ja kehittämään kohdeyhtiöitämme perusteiden luomisesta kestävään kasvuun ja kansainvälistymiseen. Vastuullisuusasiat on integroitu olennaisina osina sijoitusstrategiaamme, kehitystyöhömmä ja päätöksentekoomme.

Näkemykset strategiaehdotuksen vaikutuksista Interan Partnersin toimintaan

Intera Partners on suurin suomalainen buyout-sijoittaja. Yli puolet Interan viimeisimmän rahaston pääomista tulee ulkomailta, tarkemmin ottaen Pohjoismaista ja muualta Euroopasta eikä Tesi ole tällä hetkellä merkittävä sijoittaja Interalle. On kuitenkin hyvä huomioida, että Interan rahastojen tuotot edustavat parasta neljänestä eurooppalaisessa vertailussa ja ovat merkittävästi yli alan keskiarvojen Suomessa. Toisin sanoen Tesin rooli Interalle rahastosijoittajana on suomalaisessa pääomasijoituskentässä poikkeuksellisen pieni.

Interan kehityksen alkuvaiheessa Tesillä kuitenkin oli merkittävä rooli tukemassa rahastosijoittajana Interan kasvua ja Tesi on ollut monella tavalla hyvä ja arvoa tuova rahastosijoittaja myös viime vuosina. Tesin osaaminen rahastosijoittajana on vahvaa.

Strategiaehdotuksen suurin vaikutus Interalle olisi se, että jatkossa Interalle olisi todennäköisesti kuihtuvan start-up- ja kasvuyrityskentän vuoksi aiempaa vähemmän sijoituskohteita Suomessa. Toisin sanoen heikentyvät pääomasijoitusmarkkinat sekä venture capitalin että pienemmän buyout-kategorian osalta vähentäisi kiinnostavien kasvuyritysten määrää. Tällöin Interan olisi vaikeampi löytää Suomesta yhtiöitä, joiden kasvua pääsisimme jatkossa tukemaan kasvuosaamisella ja pääomillamme.

Suorien sijoitusten osalta voi olla, että voisimme tehdä joissain tilanteissa yhteistyötä Tesin kanssa ja toisaalta voi olla että Tesi päätyisi kilpailemaan kanssamme suoraan tai epäsuorasti yksittäisistä sijoitusmahdollisuuksista. Mikäli suunnitelmat suorien sijoitusten viisinkertaistamisesta sekä lead investor

-roolista toteutuisivat, saattaisi Interan kyky kerätä ulkomaisia pääomia rahastoihinsa heiketä mahdollisen epäterveen suomalaisen kilpailuympäristön vuoksi.

Näkemys strategiaehdotuksen vaikutuksista Suomen talouskasvuun ja pääomasijoitustoimialaan

Strategiaehdotus on Suomen talouskasvun kannalta hyvin heikko ja vahvasti hallitusohjelman vastainen. Siinä missä ehdotus parantaa onnistuessaan muutamien suurempien start-up tai scale-up-yritysten rahoitusta, se heikentää laajasti pienempien suomalaisten kasvuyritysten (ml. start-up ja Mittelstand) rahoitusta ja kykyä kasvaa, rahastosijoitustoiminnan keskittyessä radikaalisti. Tämä johtaa kuihtuvaan kasvuyrityskenttään, aiempaa harvempiin menestystarinoihin ja heikompaan talouden kasvuun. Myös konkurssien määrä lisääntyy. Ehdotuksessa on sivuutettu se, että pääomasijoittajaomisteiset yhtiöt kasvavat erittäin vahvasti, noin kymmenen kertaa verrokkejaan nopeammin. Pääomasijoitusrahastot ovat yksi keskeinen Suomen talouskasvun moottori.

Strategiaehdotuksessa aiemman rahastosijoitustoiminnan skaala ja fokus muuttuvat radikaalisti, mikä sopii erittäin huonosti yhteen Tesin merkittävän rooliin kanssa suomalaisessa pääomasijoitusrahastokentässä. Pääomasijoitustoiminta on pitkäjänteistä toimintaa ja tällä ehdotuksella vaurioitettaisiin merkittävästi suomalaista pääomasijoitusmarkkinaa, jota Tesi on vuosikymmeniä ollut menestyksekkäästi rakentamassa. Strategian kielteisiä seurauksia tultaisiin korjaamaan vuosikymmeniä.

Lisäksi on huomattava, että rahastojen varainkeruu on exit-markkinan ja taloussuhdanteen vuoksi nyt ja lähivuodet merkittävästi haastavampaa kuin edellisellä vuosikymmenellä. Toisin sanoen rahastojen koossa on painetta alaspäin ja osalle pääomasijoittajista markkinatilanne voi johtaa sijoitustoiminnan loppumiseen, kun uutta rahastoa ei pystytä riittävässä määrin keräämään rahastosijoittajien heikon sijoituskapasiteetin vuoksi. Huomioiden että Suomessa keskimääräiset rahastokoot ovat jo valmiiksi hyvin pieniä olisi strategiaehdotuksen toteutuessa Tesin jättäytyminen pois isosta osasta rahastoja hyvin vahingollista suomalaiselle rahastokentälle. Tässä varainkeruuympäristössä Tesin tulisikin ottaa aiempaa suurempaa roolia ja tukea rahastoja kasvamaan paikaten pois jääviä rahastosijoittajia ja siten kasvattaa sijoitusmääriään suomalaisissa rahastoissa. Viime vuosina myös European Investment Fund ("EIF"), joka on ollut aktiivinen sijoittaja suomalaisissa rahastoissa, on uudistanut strategiaansa ja keskittyy nykyään aiempaa kapeampaan segmenttiin rahastosijoituksissa. Yhdistelmänä heikko varainkeruumarkkina, Tesin toiminnan mahdollinen muutos sekä EIF:n fokuoituneempi strategia osuvat lopulta vakavasti suomalaisten kasvuyritysten rahoitukseen sekä kykyyn kasvaa. Se myös heikentäisi suomalaisten pääomasijoitusrahastojen mahdollisuuksia kerätä pääomia ulkomailta, koska yhtenä esteenä kansainväliselle kiinnostukselle on juuri pienet rahastokoot.

Buyout-sijoitusten lopettaminen vaarantaa merkittävästi suomalaisen Mittelstand-yrityskentän kehitystä ja kansainvälistymistä sekä hidastaa näiden

yri­tysten liikevaihdon kasvua ja uusien työpaikkojen syntyä. Muutos tulisi heikentämään Suomen houkuttelevuutta markkinana sekä suomalaisen elinkeinoelämän kilpailukykyä kansainvälisesti. Buyout-sijoittajat toimivat vahvasti Mittelstand-yri­tysten kasvattajina Suomen taloudessa ja siksi strategiaehdotus on tältä osin käsittämätön ja täysin hallitusohjelman vastainen. On myös huomattava, että buyout-rahastojen exiteissä yhtiöiden pääkonttorit pääsääntöisesti pysyvät Suomessa ja työpaikat pysyvät lähes aina Suomessa.

Tesin vetäytyminen rahastojen varainkeruusta kahden ensimmäisen kierroksen jälkeen heikentäisi merkittävästi rahastojen mahdollisuuksia kasvaa ja kansainvälistyä. Tämä voisi johtaa tilanteeseen, jossa Suomen talouden kannalta moni Suomessa talouskasvua vahvasti rakentava pääomasijoittaja päätyisi aikanaan pienempään rahastoon tai ei pystyisi keräämään uutta riittävän kokoista rahastoa, jolloin toiminta loppuisi.

Ehdotuksessa suorien sijoitusten määrä viisinkertaistuu. Se tulisi toteutuessaan todennäköisesti vääristämään markkinoiden toimintaa ja luomaan epätasapainoa, mikä vähentää yksityisten sijoittajien investointihalukkuutta ja sitä kautta heikentää jälleen yri­tysten kasvun ja kasvurahoituksen edellytyksiä. Lisäksi Tesin toiminnan tuotot todennäköisesti heikkenevät rahastosijoitusten osuuden pienentyessä ja suorien sijoitusten kasvaessa. Sijoitusten hajautus heikkenee ja riskisyys Tesin toiminnassa kasvaa dramaattisesti aiemmasta.

Jos Tesi toimisi suorissa sijoituksissa johtavana sijoittajana ('pääomistaja' tai 'lead investor'), se voisi passivoida yksityisiä sijoittajia ja vähentäisi markkinoiden kilpailua. Tämä heikentäisi yksityisen sektorin aktiivisuutta ja vähentäisi pääomien virtaamista markkinoille. Lisäksi kasvuyri­tysten sekä pääomarahastojen kyky kerätä ulkomaisia pääomia saattaisi heiketä epäterveen kilpailuympäristön vuoksi.

Lopuksi

Tesin sijoitusstrategiaan tehtävät muutokset tulee arvioida tarkkaan lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Toiveenamme on, että Tesi olisi jatkossakin pitkäjänteinen ja aidosti markkinaehtoinen toimija, joka edistää kasvua sekä rahastosijoituksilla että suorilla sijoituksilla ja vahvistaa Suomen taloutta täydentäen yksittäisten sijoittajien kenttää.

Intera Partners Oy

Juhana Kallio, Toimitusjohtaja